

slovo redakce

Vážení čtenáři,

Na začátku nového století a tisíciletí vstupuje Klinická onkologie nekulatým jubileem do svého 14. ročníku. V uplynulém období došlo k postupné stabilizaci formy našeho časopisu a k vytvoření standardního kvalitního specializovaného odborného periodika, které umožňuje uspokojení publikačních aktivit všech zájemců o onkologickou problematiku. Postupně došlo a dochází k výraznému kvalitativnímu zlepšení časopisu po stránce obsahové. Toto je podmíněno důslednou oponenturou převážně většiny příspěvků, kterou bylo možno začít soustavně uplatňovat až při jejich větším počtu ve stabilizovaném diagnostickém, léčebném a výzkumném prostředí státu. Jistě i možnost barevných reprodukcí makro- i mikrofotografií ve vysoké kvalitě zásadně zvyšuje hodnotu časopisu. Stejně působí i standardní forma abstrakt a důsledná kontrola jazykové úrovně anglických překladů nadpisů a souhrnů. Přínosem bude i jednotná forma citací podle mezinárodních norem.

Časové zlomy, dané letopočtem a novým ročníkem, mají vést nejen k uspokojujícímu a ukolébavajícímu ohlédnutí za minulostí, ale hlavně musí vést k úvahám o významu analyzované činnosti vůbec a o jejím možném zlepšení.

Základní úvahou pro vydavatele odborného periodika je zamyšlení se nad současným postavením běžné časopisové publikace v odborném životě. V dnešní době informační exploze a stále se objevujících nových informačních formách dochází velmi často u některých složek odborné veřejnosti k pochybám o významu časopisových publikací. Je pochopitelné, že obecné přehledy a některé užší kasuistické studie, jejichž těžiště je v sebrání a uspořádání literatury o daném tématu, ztratily velkou část svého významu v konkurenci s elektronickými médii a zejména Internetem. Současně však je nutno si uvědomit, že časopisová publikace nových hypotéz, nebo původních výsledků vedoucích k novým závěrům nebo originálními interpretacím, získává vnitřní i vnější redakční oponenturou na kvalitě. Poskytnutá odborná zajištění časopisové publikace daná odbornou vahou redakční rady a kvalitou okruhu soustavně využívajících oponentů, je současně základním stupněm hodnocení kvality publikovaných výsledků a hypotéz. Tento nepřekročitelný stupeň v hodnotovém zařazení publikace je prakticky vždy vynechán v masovém elektronickém šíření informace na Internetu a vede často k rozsevu polopravd a subjektivních názorů. Odborná oponovaná časopisová publikace bude tedy mít svůj význam i v budoucnosti a její význam při správném zařazení v informačním moři již v současné době roste.

Z předchozí úvahy nutně vyplývá i zamyšlení se nad obsahovým složením časopisu v budoucnosti. Zatím tvoří v Klinické onkologii asi polovinu příspěvků přehledy, které ve vývoji periodika představovaly významnou složku edukační. Pro udržení a zlepšení úrovně časopisu bude nutno fakt vysokého počtu rešeršních článků ovlivnit zásadním zpřísněním jejich přijímání pravděpodobně nejspíše po stránce formální – např. stanovením nejmenšího počtu a uenosného data zpracovaných literárních odkazů. Obtížnější je u článků tohoto typu věcná oponentura. Převrácení poměru mezi přehledy a původními pracemi může významným způsobem pomoci obec přispěvatelů, která bude v našem časopisu publikovat častěji výsledky grantových a klinických studií než vstupní literární rešerše. Edukační roli krátkých přehledů je možno ve větší kvalitě nahradit monotematickými zvláštními čísly. V blízké budoucnosti jistou část postgraduální ale i pregraduální výchovné náplně, která může být oslabena redukcí počtu přehledů, by v obsahu odborného záběru našeho časopisu měly zastat menší monotematické monografie s výlučně onkologickým zaměřením a řádnou oponenturou, vydávané asi dvakrát ročně redakcí Klinické onkologie.

Třetí úvaha se týká obsahu zvláštních čísel, která se v několika posledních ročnících stala v počtu dvě již pravidlem a dnes výrazně ovlivňují výsledný dojem, který náš časopis poskytuje. Zkušenost zde ukázala, že požadovanou odbornou úroveň, vyváženost i dobrou edukační hodnotu mají čísla monotematická s předem

domluveným a stanoveným i přiměřeně aktuálním obsahem. Nevyvážená a někdy i odborně ne zcela vyhovující byla v minulosti některá zvláštní čísla, představující obsah kongresů a symposií. Tento fakt je zřejmě dán sníženou kvalitou oponentury jednotlivých příspěvků a je asi dostatečným důvodem k tomu, abychom se v budoucnu, pokud možno, vyhnuli zvláštním číslům s převládající náplní přednáškových souhrnů nebo výtahů. Shora zmíněné úvahy mají sloužit jako předběžné a orientační upozornění redakce pro autory, kterým chceme ozřejmit žádoucí směr vývoje časopisu a doporučit publikační formy přednostně, a v případě nabídky publikace monografií nově, uplatňované v Klinické onkologii.

Jménem svým i celé redakce přeji všem čtenářům hodně zdraví a osobních úspěchů v novém roce a hodně spokojenosti s naším časopisem letos i ve všech dalších letech a snad i ve významné části nového století.

Aleš Rejthar, vedoucí redaktor

TECHNICKÁ ZPRÁVA REDAKCE ZA ROK 2000

V roce 2000 bylo vydáno 6 běžných čísel a dvě supplementa. V rámci regulérních čísel bylo vydáno v hlavních rubrikách celkem 38 příspěvků, z toho 18 (47 %) prací přehledných, 15 (39 %) původních prací, 4 sdělení (11 %) a jedna kasuistika (3 %).

Ve stejném období obdržela redakce celkem 37 prací do hlavních rubrik. Všechny práce jsou podrobeny recenzi. Z nových prací bylo bez připomínek přijato 18 prací (49 %), 8 prací vyžadovalo před zveřejněním úpravy (22 %), jedna práce (3 %) přijata nebyla. V recenzii je v současné době 10 prací (27 %).

Strukturu vydaných příspěvků jsme si dovolili zhodnotit ještě dle zaměření, byť toto hodnocení je poněkud subjektivní a některé příspěvky nelze snadno zařadit. (tab).

Nejvíce příspěvků bylo tradičně z hematoonkologických pracovišť, relativně hojně zastoupená byla i dětská onkologie. Příspěvky, zabývající se kombinovanou terapií i solidních nádorů byly na druhém místě v četnosti. Odpovídající počet příspěvků byl v oblasti buněčné a molekulární onkologie, značný nárůst byl v problematice urologické. Naopak zcela vymizela problematika chirurgická, ačkoliv se jedná o nejčastější léčebnou modalitu. Struktura příspěvků jistě odpovídá také dynamice vývoje v jednotlivých oborech, přesto by však měla být podnětem k zamyšlení.

Rozdělení došlých prací podle problematiky a počtu

Problematika	počet	%
dětská onkologie	5	13 %
hematoonkologie	11	29 %
buněčná a molekulární onkologie	5	13 %
chemoterapie a kombinovaná terapie solidních nádorů	8	21 %
patologie	2	5 %
radioterapie	1	3 %
paliativní onkologie	1	3 %
kasuistika	1	3 %
urologická onkologie	3	8 %
neurologie	1	3 %
	38	100 %

Přehled	18	47 %
Původní práce	15	39 %
Sdělení	4	11 %
Kasuistika	1	3 %
Celkem	38	100 %